

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS
VICE MINISTER PRESIDENT
DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INOVATIE EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: -Voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVIII.
-Principiële goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

Algemene inleiding

Er zijn met dit onderwijsdecreet 28 een tweetal doelstellingen.

1. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder afwerkt of aanpast.

De fiches voor het onderwijsdecreet 28 bevatten dan ook een aantal technische correcties en verduidelijkingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

2. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord : verminderingen van administratie, verbetering van juridische teksten, ruimere autonomie voor scholen, centra en instellingen.

Ditmaal gaat het bijna uitsluitend om juridisch technische vereenvoudigingen of in overeenstemming brengen van onderwijsregelgeving met andere regelgeving.

Belangrijke administratieve planlastverminderingen zijn te noteren bij de volgende thema's :

- Overgangsmaatregel bij fusie van gemeenten waarbij de administratieve onderwijsgevolgen geneutraliseerd worden voor een periode van zes jaar;
- De regelgeving rond thuislozen en niet begeleide minderjarige jongeren wordt voor onderwijs op punt gezet;
- Aanpakken dubbele inschrijvingen in het basisonderwijs met de hulp van Discimus;
- Afschaffen jaarlijks verslag bij de trajectbegeleiding Aanvullende Algemene Vorming in het Volwassenenonderwijs;
- In het belang van een goede studiebegeleiding wordt de overgang van schoolgegevens tussen basis- en secundair onderwijs geregeld;
- Voor studiefinanciering zullen in de toekomst de automatisch dossiers al worden opgestart tussen 1 augustus tot 1 mei.

Belangrijkste bepalingen

BASISONDERWIJS

Schoolveranderingen en Discimus

Vandaag worden enkel schoolveranderingen die gebeuren tussen 1 september en 30 juni gevat door de procedure schoolverandering: de nieuwe school stuurt de schoolverandering door via aangetekende zending of tegen afgiftebewijs naar de oude school. De nieuwe inschrijving is rechtsgeldig op de dag waarop de nieuwe school de schoolverandering doorgeeft.

Er is echter geen procedure bepaald voor leerlingen die tussen twee schooljaren van school veranderen, noch een meldingsplicht. Scholen stellen dus soms vast dat op 1 september zittende of nieuw ingeschreven leerlingen niet komen opdagen. Indien er een wachtlijst is, moet de school tijdens die eerste schoolweek nog leerlingen contacteren die intussen al in een andere school gestart zijn. Dit zet in gebieden met capaciteitsdruk een hele carrousel van in- en uitschrijvingen in gang.

Daarom wordt de procedure rond school veranderen aangepast. De nieuwe procedure heeft verschillende doelstellingen:

1. planlastvermindering en vereenvoudigde procedure bij schoolveranderingen;
2. dubbele inschrijvingen vermijden;
3. de carrousel van in- en uitschrijvingen aan het begin van het schooljaar vermijden.

BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS

Bestuurlijke optimalisatie

De gesprekken met de onderwijspartners rond de bestuurlijke optimalisatie worden verder gezet. Bij de implementatie van de bestuurlijke optimalisatie dient het onderwijsveld de nodige tijd te hebben om zich op een nieuwe manier te groeperen. Daarom wordt de uitstap uit de scholengemeenschap om toe te treden tot een schoolbestuur met bepaalde kenmerken verplaatst naar 1 september 2019.

Niet begeleide minderjarige vreemdelingen

De bestaande regelgeving inzake thuislozen wordt aangepast zodat de niet begeleide minderjarige vreemdelingen zonder juridische discussie ook in deze groep thuishoren.

Uitbreiding rookverbod

De huidige wetgeving legt een volledig rookverbod op in gesloten plaatsen van scholen, bv. de klaslokalen, alsook tijdens wekdagen van 6u30 tot 18u30 bij extra-murosactiviteiten en op open plaatsen, zoals op de speelplaats.

Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGEZ) deed een voorstel om een permanent rookverbod in te voeren en er voor te zorgen dat een school 24u op 24u en 7 dagen op 7 rookvrij is. Dit rookverbod zou gelden voor iedereen die een school betreedt, zowel leerlingen, schoolteam als bezoekers. Door het rookverbod te focussen op de schoollocatie (alle vestigingsplaatsen), moet de school zelf afspraken moeten maken met leerlingen, personeel en externen met betrekking tot de regeling inzake roken die toegepast wordt bij buitenschoolse activiteiten. Dit zou het mogelijk maken om de voorbeeldfunctie van de school te versterken.

Indien het algemeen rookverbod wordt opgelegd aan het leerplichtonderwijs, het DKO en de CLB doch, bv., een centrum voor volwassenonderwijs gebruik maakt van de gebouwen van die instelling, zullen de cursisten zich wel aan de regels van het algemeen rookverbod moeten houden, zo niet is het beginsel van rookvrije vestigingsplaats niet volledig.

Schoolsport

Er worden een aantal wijzigingen voorgesteld bij het decreet inzake schoolsport. Een belangrijke bekommernis is te bekomen dat er duidelijkheid is tussen het doel en de daaraan gerelateerde opdrachten voor schoolsport. Tevens wil men bereiken dat er bij de organisatie die instaat voor de schoolsport nog meer aandacht is voor de meest kwetsbare leerlingen en de scholen die ze opvangen. De uitbreiding van de Raad van Bestuur heeft vooral als bedoeling om de organisatie die instaat voor de schoolsport mee te voeden in belangrijke tendensen, waardoor er door de organisatie sneller dan nu kan ingespeeld worden op maatschappelijke veranderingen en aandachtspunten voor de organisatie van de schoolsport.

SECUNDAIR ONDERWIJS

Hertelling omkadering

De capaciteitsmonitor (2015) laat een duidelijke stijging zien van de leerlingenaantallen in de secundaire scholen de volgende jaren. Naast de vraag naar bijkomende middelen voor scholenbouw, wordt ook de vraag gesteld naar extra omkadering om scholen in staat te stellen tegemoet te komen aan deze stijging. De voorliggende bepalingen geven hieraan uitvoering op het vlak van lerarenomkadering.

Enerzijds worden een aantal voorwaarden opgesteld waaraan scholen moeten voldoen om extra uren-leraar te krijgen, anderzijds worden de berekeningsmodaliteiten van deze uren bepaald. De Vlaamse Regering wordt delegatie verleend om deze voorwaarden en modaliteiten jaarlijks cijfermatig te concretiseren vanuit een aantal vastgelegde criteria. De extra omkadering heeft betrekking op het eerste leerjaar van de eerste graad. Dat is immers het leerjaarniveau waarop quasi alle leerlingen doorstromen van de basis- naar de secundaire school en bijgevolg "nieuw" zijn in die secundaire school. Een leerlingenstijging doet zich naar de toekomst dan ook inzonderheid in dat leerjaar voelen.

Flexibele leertrajecten

In het kader van diverse flexibele leertrajecten in het secundair onderwijs is er de mogelijkheid dat de klassenraad een leerling kan vrijstellen van een of meer programmaonderdelen waarvoor hij al eerder geslaagd is bevonden. Op die wijze kan de vrijgekomen tijd besteed worden aan andere programmaonderdelen waar remediëring, verdieping of uitbreiding nuttiger is. Echter, de klassenraad heeft enkel die bevoegdheid in zijn rol van toelatingsklassenraad, d.w.z. bij aanvang van de lesbijwoning. De situatie kan zich echter voordoen dat pas in de loop van het schooljaar de leerling via de examencommissie slaagt voor bepaalde programmaonderdelen. Om ook voor die

gevallen het vrijstellingsprincipe toepasbaar te maken, moet de huidige bevoegdheid van de toelatings- naar de begeleidende klassenraad worden verruimd.

DEELTIJDS SECUNDAIR ONDERWIJS

Syntra, Deeltijds beroepssecundair onderwijs

Er zijn een twintigtal artikelen die te maken hebben met de overheveling van bevoegdheden van Syntra Vlaanderen als centrale instantie naar de lokale Syntra. Op verschillende plaatsen in de regelgeving worden de woorden "Syntra Vlaanderen" dan ook vervangen door de woorden "het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen".

Duaal Leren

Er zijn een aantal bepalingen opgenomen ter begeleiding van het verder op punt zetten van het duaal leren.

Voor een tweejarige duale opleiding die wordt opgestart in het schooljaar 2018-2019 moet het tweede leerjaar door de school alleszins in het schooljaar 2019-2020 worden georganiseerd. De heropstart uiterlijk in het schooljaar 2020-2021 van een niet-duale gelijknamige of inhoudelijk nauwverwante opleiding die ten gevolge van het tijdelijke project door de school niet meer werd ingericht, is geen programmatie.

SECUNDAIR – EN VOLWASSENENONDERWIJS

Deelkwalificaties

Bij de opmaak van de beroepskwalificaties schatten de sectoren in welke competenties samen uitstroomkansen op de arbeidsmarkt bieden. Om die uitstroomkansen voor lerenden zo ruim mogelijk te houden, vraagt men de sectoren om beroepskwalificaties breed te formuleren. Voor bepaalde jongeren is het echter niet haalbaar om alle competenties uit (vooral heel brede) beroepskwalificaties te behalen en jongeren die vroegtijdig uitstromen, verlaten het leerplichtonderwijs zonder een erkenning van de competenties die ze wel al behaalden. Ook bij volwassenen die een opleidings- of EVC-traject doorlopen, kan het gebeuren dat zij er niet in slagen de volledige beroepskwalificatie te verwerven. Binnen verschillende brede beroepskwalificaties is het echter mogelijk om samenhangende gehelen van competenties af te bakenen die uitstroomkansen bieden in een smaller deel van de arbeidsmarkt dan de volledige beroepskwalificatie. Het certificeren van deelkwalificaties kan jongeren en volwassenen toelaten om reeds aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt en het verwerven van competenties op een later tijdstip en/of via een andere weg verder te zetten. De vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt bepalen wanneer het zinvol is om deelkwalificaties af te bakenen en doen dit tijdens de opmaak van een beroepskwalificatie.

HOGER ONDERWIJS

Studenten met een functiebeperking

In de huidige regelgeving is voorzien dat ook studenten met functiebeperkingen ten minste de vooropgestelde basiskennis en -vaardigheden van een opleiding in een bepaald leergebied moeten verwerven. De regelgever benoemde deze basiskennis en -vaardigheden met het begrip 'essentiële leerresultaten'.

Dat bleek achteraf geen goeie keuze, want het gaf al snel aanleiding tot brede interpretaties, waarbij niet zelden alle leerresultaten als 'essentieel' werden bestempeld, wat het artikel tot dode letter maakte.

Er wordt nu voorgesteld om nader te bepalen wat onder 'essentiële leerresultaten' dient begrepen te worden. Dit door 'essentiële leerresultaten' te vervangen door 'domeinspecifieke leerresultaten'. De domeinspecifieke leerresultaten van een opleiding zijn immers niets anders dan de kerncompetenties en -vaardigheden waarover alle instellingen die de opleiding aanbieden het eens zijn dat elke student die moet behalen. Ze geven aan wat de kern van een opleiding is.

Studiegeld studenten die familielid zijn van een EER-burger

De Europese Richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004 vertrekt van het uitgangspunt dat het recht van alle burgers van de Europese Unie van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten, ook aan familieleden, ongeacht hun nationaliteit, dient te worden verleend. Dit geldt ook voor de Europees Economische Ruimte. Rekening houdend met deze richtlijn kunnen familieleden van een EER-burger, ongeacht hun nationaliteit, niet gediscrimineerd worden inzake het betalen van studiegeld en is het studiegeld zoals bepaald voor EER-studenten ook op hen toepassing. Het is dan ook aangewezen om dit te verankeren in de Codex Hoger Onderwijs.

Cumulatieregeling

Bij de besprekingen in het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs (VOC HO) over een aanpassing van de cumulatieregeling zijn de volgende algemene principes vooropgesteld:

- een (beperkte) cumulatieactiviteit van het personeelslid kan soms wenselijk en nuttig zijn;
- een cumulatieactiviteit mag echter geen verplichting zijn en mag het werk op de hogeschool of universiteit niet in het gedrang brengen;
- de hogeschool of universiteit moet het recht hebben om cumulatieactiviteiten op te vragen en om eventuele belangenvermenging te kunnen controleren;
- de administratieve last door de cumulatieregeling moet tot een minimum beperkt worden.

Op basis van deze principes is een algemeen voorstel voor een nieuwe regeling uitgewerkt. Het voorstel gaat uit van zo veel mogelijk autonomie voor universiteiten en hogescholen, binnen een regelgevend kader.

Het algemene uitgangspunt is een decretale maximumgrens van 120% voor alle nevenactiviteiten, zowel binnen als buiten het hoger onderwijs. De instellingen krijgen bij decreet de bevoegdheid om een reglement over nevenactiviteiten uit te werken, om de nevenactiviteiten van hun personeelsleden op te vragen en om te bepalen welke nevenactiviteiten onverenigbaar zijn met het uitoefenen van een functie aan de hogeschool of universiteit. In het reglement wordt onder meer opgenomen op welke manier de personeelsleden hun nevenactiviteiten moeten doorgeven.

Alleen bij het uitoefenen van politieke mandaten en voor zover er geen regeling over politiek verloop uitgewerkt is, is er een ambtshalve reductie van de opdracht, zoals nu ook al het geval is. Het overschrijden van de cumulatiegrens leidt tot een ambtshalve reductie van de opdracht tot de gecombineerde opdrachten het maximumpercentage bereikt hebben.

Het uitoefenen van een nevenactiviteit die onverenigbaar is met de opdracht aan de hogeschool of universiteit kan tot een ambtshalve beëindiging van de arbeidsovereenkomst, aanstelling of benoeming leiden.

RECHTSPOSITIE ONDERWIJSPERSONEEL, RECHTSPOSITIE BASISEDUCATIE

Re-integratie van benoemd personeel

In de decreten rechtspositie wordt het gezondheidstoezicht op de werknemers vertaald naar de betrokken sector zodat alle betrokken partijen de re-integratieprocedure voorzien in het KB van 28 mei 2003 (artikel 39-41) betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers kunnen toepassen binnen het onderwijs.

De artikelen 39 tot 41 van het KB 2003 werden recent echter opgeheven. Nu worden deze artikelen vervangen door een nieuwe procedure. De belangrijkste wijziging in het KB 2003 verruimt wie van de betrokkenen een re-integratieprocedure kan opstarten. In het verleden kon enkel het betrokken personeelslid initiatief nemen, nu kunnen ook de adviserend geneesheer en de werkgever binnen de door het KB opgelegde voorwaarden een re-integratieprocedure opstarten.

Deze mogelijkheid tot re-integratie wordt nu opgenomen in de drie betrokken decreten betreffende de rechtspositie van de personeelsleden in het onderwijs.

Nascholing

Het wordt in de toekomst mogelijk om een deel van het budget te reserveren voor het opzetten van reviewstudies die een overzicht van de beschikbare kennis over een bepaalde probleemstelling uit de onderwijspraktijk bieden.

Het is de bedoeling dat er praktijkgerichte reviews, een vorm van praktijkgericht onderzoek, opgezet worden rond bepaalde prioritaire nascholingsthema's waar weinig wetenschappelijk onderbouwde informatie voorhanden is. De resultaten van die reviews zijn niet enkel bestemd voor een kleine groep van nascholers die hun prioritair nascholingsvoorstel willen onderbouwen, maar eveneens Vlaanderen breed gericht naar (afhankelijk van welke thema) alle leerkrachten. Zij kunnen de resultaten, die op een toegankelijke wijze aangeboden worden, aanwenden om te reflecteren over hun eigen klas- en schoolpraktijk en te verbeteren. Dat bevordert de onderzoeks-geïnformeerde klaspraktijk. Ook lerarenopleiders, pedagogische begeleiders andere nascholingsorganisaties kunnen de resultaten van de review voor hun eigen praktijk gebruiken.

Opzegtermijn

In bepaalde omstandigheden heeft een personeelslid na ontslag recht op een opzeggingstermijn. De exacte aanvangsdatum van de opzeggingstermijn vormt regelmatig basis van discussie tussen een schoolbestuur en de administratie. Om duidelijkheid te scheppen, wordt nu per maatregel eenduidig vastgelegd wanneer de opzeggingstermijn effectief aanvangt, nl. vanaf het ogenblik dat de het ontslag definitief is (met inbegrip van de voorziene beroepstermijnen en -procedures).

STUDIEFINANCIERING

Er worden een aantal aanpassingen doorgevoerd in het decreet studiefinanciering. Vooreerst een paar bepalingen inzake een verdere uitbouw van de automatische dienstverlening inzake studiefinanciering.

Verder is er een wegwerken van de nationaliteitsvereiste bij pleegzorg. Door, naar analogie met de financiële voorwaarden, de nationaliteitsvoorwaarden te schrappen voor kinderen die onder de pleegzorgregeling vallen, wordt het uitsluiten stop gezet van pleegkinderen omdat zij niet (of nog niet lang genoeg) over een wettige verblijfstitel beschikken.

ALLE ONDERWIJSNIVEAUS

Fusie van gemeenten

Gemeenten die fusioneren conform het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016, worden voor de toepassing van de onderwijsregelgeving nog zes schooljaren, startende op 1 september na de fusie, beschouwd als zijnde niet gefusioneerd.

Een fusie van gemeenten kan impact hebben op de bevolkingsdichtheid van de nieuwe gemeente. Deze bevolkingsdichtheid wordt in de regelgeving vaak gebruikt als criterium om al of niet toe te laten dat er scholen, vestigingsplaatsen worden opgericht, om leerlingen te wegen voor het behalen van normen, om omkadering toe te kennen, e.a.

Het voorliggend artikel neutraliseert de gevolgen van de fusie voor een periode van zes jaar. Dit levert noch winst noch verlies aan omkadering op voor de betrokken scholen op het grondgebied van de nieuwe gemeente t.o.v. de situatie waarbij de gemeenten niet gefusioneerd zouden zijn.

Voor de decreten rechtspositie heeft de fusie meteen uitwerking en gelden de gewone regels die erin voorzien werden bij overname van een instelling door een ander schoolbestuur.

Samenwerking onder lokale besturen

Voor provincies zijn er meerdere mogelijkheden tot samenwerking in het provinciedecreet geregeld, maar die zijn niet altijd geschikt om onderwijssamenwerking tussen provincies te verankeren. Er bestaan ook wel mogelijkheden tot samenwerking zonder de oprichting van een nieuwe rechtspersoon. Maar vaak is het op bestuurlijk en onderwijskundig vlak aangewezen om tot een nieuw bestuur te komen, dat zelf de volle bestuurlijke verantwoordelijkheid kan opnemen voor onderwijsinstellingen.

Daarom wordt het decreet van 28 november 2008 op de intergemeentelijke onderwijsvereniging verruimd. Voortaan kunnen zowel gemeenten als provincies interlokale onderwijsverenigingen oprichten. Die kunnen bestaan uit meerdere gemeenten, meerdere provincies, of een combinatie van beide.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 november 2017. Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 24 november 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Binnen het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVIII zijn er geen thema's waarvoor een RIA-rapport dient opgesteld te worden.

Het gaat enkel om technische verbeteringen en verduidelijking van bestaande regelgeving. Uit de memorie van toelichting blijkt duidelijk dat het in onderwijsdecreet XXVIII veelal om technische aanpassingen gaat, de hoofddoelstelling van de thema's is om meer juridische duidelijkheid en minder planlast, te brengen.

Er is een wetgevingstechnisch - en taalkundig advies gevraagd op 5 december 2017. Het voorontwerp van decreet werd vervolgens aangepast aan het advies 2017/442 van 14 december 2017.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVIII en de bijbehorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten:
  - 2.1. over dit voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXVIII een advies in winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van Bestuur van Syntra Vlaanderen;
  - 2.2. de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;
  - 2.3. voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs;
  - 2.4. voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs;
  - 2.5. voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie.

De viceminister-president,
De Vlaamse Minister van Onderwijs,
Hilde CREVITS.

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,
Philippe MUYTERS.

Bijlagen :

- voorontwerp van decreet en memorie betreffende het onderwijs XVIII,
- advies Inspectie van Financiën en begrotingsakkoord.